

ПОСИЛЕННЯ УВАГИ ДО ХВОРОБ ОРГАНІВ ДИХАННЯ — НА ЧАСІ

**Проект ТОВ «АстраЗенека Україна» «Здорові легені»: Надана благодійна допомога інгаляторами
Створена веб-сторінка для пацієнтів з бронхіальною астмою та ХОЗЛ**

Чи відомо пересічному громадянину України про хвороби органів дихання? Адже, такі хвороби — це найбільш розповсюджена патологія в структурі захворюваності населення нашої країни [1]. Проте за цим напрямком захворюваності поки що об'єктивно бракує інформування. Відтак обізнаність населення щодо хвороб органів дихання, на жаль, часто є вкрай недостатньою.

Значна поширеність респіраторних захворювань серед працездатного населення вимагає покращення їх поінформованості у питаннях як профілактики, так і своєчасної сучасної діагностики та лікування. Важко переоцінити розуміння з боку як лікарів, так і пацієнтів у цих питаннях – адже достатній рівень обізнаності може запобігти появі перших симптомів, уповільнити їх прогресування, зменшити частоту загострень. Усвідомлення факторів ризику розвитку респіраторних захворювань, способів їх попередження, необхідності ранньої діагностики та лікування, потреби у застосуванні сучасних засобів лікування відіграє важливу роль для цілей ефективної боротьби з прогресуванням та ускладненнями [2–5].

Враховуючи необхідність збільшення інформування населення про респіраторні захворювання, а також переслідуючи мету покращення забезпеченості закладів охорони здоров'я України (ЗОЗ) сучасним медичним оснащенням для цілей ефективного лікування, у 2020 році ТОВ «АстраЗенека Україна» ініціювало проєкт під назвою «**Здорові легені**».

На сьогодні компанією запроваджено два суттєві компоненти проєкту.

По-перше, у 2020 році була організована закупівля за кошти компанії та передача ЗОЗ у якості благодійної допомоги сучасних інгаляторів — небулайзерів — та витратних матеріалів до них (таких як розпилювачі із загубником, загубники, маски). За бажанням, відповідно до звернень ЗОЗ до компанії, 164 небулайзери та витратні матеріали до них були передані на користь ЗОЗ України на безоплатній основі для використання під час лікування пацієнтів.

Другим компонентом проєкту у 2021 році стало створення веб-сайту, що має на меті покращення обізнаності населення щодо двох найбільш розповсюджених хвороб органів дихання — бронхіальної астми та хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ): <https://myhealthylungs.com.ua/>

Завдання веб-сайту — допомогти людям отримати сучасну корисну інформацію про бронхіальну астму та ХОЗЛ, попередити про важливість відслідковування перших ознак захворювань, необхідність уникнення факторів ризику. Адже, як відомо, попередження — це найкраща зброя. Крім того, інформування про симптоми,

причини розвитку, методи діагностики та доцільні дії з боку пацієнта для контролю ситуації є вкрай значущим для покращення показників здоров'я тих пацієнтів, хто вже має встановлений діагноз. Отримана інформація має допомогти пацієнту вчасно звернутись до лікаря, аби попередити погіршення самопочуття, не допустити подальшого прогресування захворювання, уникнути госпіталізації.

Крім того, веб-сайт містить рекомендації щодо оптимального підходу до способу життя з метою попередження розвитку захворювання, зокрема, корисного харчування, необхідних та допустимих фізичних навантажень; до того ж ця корисна інформація має доступний для розуміння та цікавий формат. Відео та тести-опитувальники веб-сайту стануть в нагоді як пацієнтам, що вже мають встановлений діагноз, так і тим, хто зацікавився проблематикою і хотів би підвищити рівень своїх знань.

ТОВ «АстраЗенека» сприяє розповсюдженню сучасної інформації про хвороби органів дихання, що базується на останніх міжнародних рекомендаціях наукових спільнот та найкращих практиках профілактики, діагностики та лікування [3, 4]. Наша кінцева мета – покращення показників здоров'я населення та зниження загального тягаря респіраторних захворювань для системи охорони здоров'я України.

Бронхіальна астма

Бронхіальна астма – одне з найбільш розповсюджених захворювань. Це хронічне запальне захворювання дихальних шляхів, що має мінливий перебіг та на сьогодні вражає до 339 мільйонів дорослих і дітей у всьому світі [3, 5]. В Україні захворювання бронхіальною астмою також є однією з найважливіших проблем сфери охорони здоров'я, а лікарські засоби для лікування бронхіальної астми входять до програми «Доступні ліки» та відшкодовуються населенню повністю або частково, з доплатою [7]. Крім того, бронхіальна астма входить до переліку найпоширеніших хронічних хвороб серед дітей. Зазвичай погіршення та загострення астми відбувається у відповідь на різноманітні тригери: віруси, забруднюючі речовини, алергени, хімічні подразники, стрес та ін. Недостатній рівень діагностики та лікування астми створює значний тягар для пацієнтів та їх сімей і часто обмежує діяльність людей протягом усього їхнього життя [3, 8].

Хронічне обструктивне захворювання легень (ХОЗЛ)

ХОЗЛ — поступово прогресуюче захворювання, яке, на жаль, є маловідомим серед широких верств населення. Проте, воно є третьою причиною смерті у всьому світі. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, у 2019р. від ХОЗЛ померло 3,23 млн людей².

Соціально-економічний тягар, пов'язаний із захворюванням, неухильно зростає і в Україні, проте більшість хворих зазвичай навіть не підозрюють, що мають це захворювання, та відносять симптоми до наслідків куріння, простуди тощо. Загострення є доволі драматичними подіями в житті пацієнтів з ХОЗЛ, які прирівнюють навіть до так званого «легеневого удару»; вони запускають катастрофічний каскад подій і, як правило, рецидивують та призводять до госпіталізації, втрати функції легень, сприяючи прогресуванню та значному збільшенню тягара захворюваності та смертності [4, 6].

Для уповільнення прогресування симптомів захворювання та зменшення частоти загострень, а відтак — зменшення шансів на його прогресування — вкрай необхідні рання діагностика та лікування [2, 4]. Належне ведення та лікування пацієнтів дозволяє тримати хворобу під контролем і поліпшувати якість життя пацієнтів, за умови своєчасної корекції терапії у разі потреби. При лікуванні використовуються різні класи препаратів — подвійні чи потрійні комбінації, що по-різному впливають на механізм прогресування захворювання: зменшують симптоми або попереджують загострення [4]. Як загальновідомо, у 2022 році ХОЗЛ стає одним із пріоритетних напрямків відшкодування ліків населенню за програмою «Доступні ліки»

[7]. Відтак, розробка механізму включення до програми не лише моно-, а й комбінованих препаратів, що також входять до стандарту лікування ХОЗЛ відповідно до міжнародних рекомендацій [4] — вже на часі.

«АстраЗенека» — міжнародна інноваційна біофармацевтична компанія, діяльність якої спрямована на дослідження, розробку та виробництво рецептурних препаратів у таких основних терапевтичних областях, як онкологія, серцево-судинні захворювання, хвороби нирок, захворювання, пов'язані з порушенням обміну речовин, респіраторні, запальні та аутоімунні захворювання. Компанія представлена у понад 100 країнах світу, а її інноваційними препаратами користуються мільйони пацієнтів.

«АстраЗенека» є визнаним лідером у сфері респіраторної допомоги з 50-річними традиціями. Компанія прагне трансформувати лікування астми та ХОЗЛ, зосередившись на ранньому виявленні та лікуванні, керованому біологічними методами, запобігаючи нападкам астми та, одночасно, виключаючи ХОЗЛ із трійки основних причин смерті. У респіраторному напрямку та імунології AstraZeneca спрямовує свої зусилля, щоб досягти модифікації захворювань та довготривалої ремісії для мільйонів пацієнтів у всьому світі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ТА КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

1. Порівняльні дані про розповсюдженість хвороб органів дихання і медичну допомогу хворим на хвороби пульмонологічного та алергологічного профілю в Україні за 2011–2018 рр. с.1 НАМНУ. Центр медичної статистики України, МОЗ України, Державна установа "Національний Інститут Фтизіатрії і Пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМНУ" м. Київ – 2019 р; [Електронний ресурс, режим доступу <http://www.ifp.kiev.ua/doc/staff/pulmukr2018.pdf>, дата останнього відвідування 22.12.2021]
2. <https://www.who.int/ru/news-room/fact-sheets/detail/chronic-obstructive-pulmonary-disease-copd> (Дата останнього відвідування 30.12.2021).
3. Global Initiative for Asthma. 2021 GINA Report, Global Strategy for Asthma Management and Prevention. [Online]. Available at: https://ginasthma.org/wp-content/uploads/2021/04/GINA-2021-Main-Report_FINAL_21_04_28-WMS.pdf (Дата останнього відвідування 30.12.2021).
4. Global Strategy for the Diagnosis, Management and Prevention of COPD, Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD) 2022 [Online]. Available at: <https://goldcopd.org/>; (Дата останнього відвідування 30.12.2021)
5. The Global Asthma Network. The Global Asthma Report 2018. [Online]. Available at: <http://globalasthmaareport.org>. (Дата останнього відвідування 30.12.2021).
6. Hillas G., Perlikos F., Tzanakis N. Acute exacerbation of COPD: is it the "stroke of the lungs"? Int J Chron Obstruct Pulmon Dis. 2016; 11: 1579–1586.
7. <https://moz.gov.ua/dostupni-lik>, <https://nszu.gov.ua/e-data/dashboard/reimb-manufacturer-details>; (Дата останнього відвідування 22.12.2021); <https://nszu.gov.ua/novini/byudzh-et-programi-medichnih-garantij-2022-na-338-milyarda-bi-684>
8. <https://www.who.int/ru/news-room/fact-sheets/detail/asthma>, (Дата останнього відвідування 22.12.2021).

UA-3153 Approved January 2022